

31 Δεκεμβρίου 2019

Η Κύπρος στον δρόμο για την απεξάρτηση από το χαρτί

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#) / [Οικονομία & εξ-οικονομώ](#)

Ποιος μπορεί να φανταστεί στις μέρες μας έναν κόσμο χωρίς χαρτί;

Του Χρήστου Μιχάλαρου

Η λεγόμενη «4η βιομηχανική επανάσταση», οι ιλιγγιώδεις ρυθμοί με τους οποίους ο κόσμος αλλάζει ως προς το ψηφιακότερο, το παράλληλο σύμπαν που λέγεται διαδίκτυο και οι αυξημένες ψηφιακές λύσεις σε προβλήματα που μέχρι πρότινος φάνταζαν θεμελιώδη, έχουν οδηγήσει πολλές εταιρείες, αλλά και τις δημόσιες υπηρεσίες των κρατών, να καταρτίσουν πλάνα απεξάρτησης από το πολύτιμο αυτό αγαθό, πάνω στο οποίο χτίστηκαν ολόκληροι πολιτισμοί.

Στην Κύπρο και σύμφωνα με τους παράγοντες της αγοράς και τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, η μείωση της χρήσης χαρτιού για σκοπούς εκτύπωσης και φωτοτυπίας στο δημόσιο υπολογίζεται ότι έχει πέσει περίπου στα μισά, σε σχέση με πριν από 10 χρόνια, ενώ η πτωτική τάση στις εισαγωγές και πωλήσεις χαρτιού και γραφικής ύλης που σχετίζεται με αυτό αγγίζει περίπου το 5%.

Την ίδια ώρα, όλο και περισσότερες εταιρείες επιλέγουν να ψηφιοποιήσουν το αρχείο τους και να περάσουν στην εποχή της μηχανογράφησης. Πρόκειται για μια επένδυση τόσο οικονομικού όσο και ποιοτικού κεφαλαίου, προκειμένου να ρίξουν το λειτουργικό και το πάγιο κόστος, τον χρόνο διεκπεραίωσης και τη γραφειοκρατία, αυξάνοντας την ίδια ώρα την αποτελεσματικότητα, την ασφάλεια

και την προοπτική για μέλλουσες χρήσεις.

Οι επιδόσεις μας κατώτερες των προσδοκιών

Μιλώντας στο Economy Today, ο Επικεφαλής Επιστήμονας για την Έρευνα και την Καινοτομία, Κυριάκος Κόκκινος, υποστηρίζει ότι, στη θεωρία, η κατεύθυνση και η δέσμευση για μείωση της χρήσης χαρτιού, κυρίως στον δημόσιο τομέα, υπάρχουν. Ωστόσο, ο βαθμός επιτυχίας που σημειώνει το κυπριακό κράτος, μέχρι στιγμής, είναι κατώτερος των προσδοκιών.

«Στο δημόσιο, εξακολουθεί να χρησιμοποιείται αρκετό χαρτί, παρόλο που έχουμε αυτοματοποιήσει και απλουστεύσει τις διαδικασίες. Στην ουσία, κάνουμε ακριβώς την ίδια δουλειά που κάναμε στον υπολογιστή, απλώς τυπώνουμε χαρτιά, διατηρώντας έτσι ένα σπάταλο, διπλό σύστημα», αναφέρει, υπογραμμίζοντας ότι αυτό που έχει γίνει μέχρι στιγμής είναι η μηχανογράφηση των υφιστάμενων διαδικασιών, χωρίς να έχει γίνει επανασχεδιασμός και εκσυγχρονισμός.

Τα συστήματα

Το (μακρινό) 1995 η Κυπριακή Δημοκρατία άρχισε να τρέχει ένα μεγαλεπήβολο έργο με την ονομασία «Σύστημα Αυτοματοποίησης Γραφείου» (Office Automation System - OAS), το οποίο προβλέπει την ηλεκτρονική διακίνηση εγγράφων ανάμεσα σε τμήματα και υπουργεία. Ως πρώτη χρονιά-ορόσημο είχε τεθεί το 2000, όταν και, σύμφωνα με τον σχεδιασμό, το σύνολο των δημόσιων υπαλλήλων θα έπρεπε να εργάζεται βάσει αυτού.

Όταν το Σύστημα πρωτοσχεδιάστηκε, δεν ήταν διαδικτυακό, ωστόσο ανασχεδιάστηκε άλλες τρεις φορές, προκειμένου να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα. Έτσι, το OAS έγινε eOAS και στη συνέχεια eOASIS, προκειμένου να επιτύχει τη διακίνηση πληροφοριών και εγγράφων μεταξύ των υπουργείων.

«Ενώ υπάρχει εγκεκριμένο σχέδιο από το Υπουργικό Συμβούλιο προκειμένου να καλύψει τους περίπου 19.500 υπαλλήλους της κυβέρνησης, λόγω κακής υλοποίησης, σήμερα το eOASIS χρησιμοποιείται από μόλις 3.000, που έχουν να κάνουν με το Υπουργείο Οικονομικών, το Τμήμα Προσωπικού και το Τμήμα Πληροφορικής. Σκεφτείτε ότι οι Υπουργοί στέλνουν επιστολές ότι έχουν πνιγεί στο χαρτί, αλλά το Σύστημα ακόμα δεν υλοποιείται πλήρως, με το αρμόδιο Τμήμα να επικαλείται έλλειψη προσωπικού - κάτι που δεν είναι ψέμα. Παρ' όλα αυτά, το κονδύλι είναι εγκεκριμένο αλλά δεν αξιοποιείται», τονίζει, διευκρινίζοντας ότι παρόμοια έργα σε εκκρεμότητα υπάρχουν και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Μπορούμε και πολύ καλύτερα

Σύμφωνα με τον ίδιο, στο δημόσιο η χρήση χαρτιού θα μπορούσε να είναι στο 25% της σημερινής, ωστόσο η απεξάρτηση από το βασικό αυτό αγαθό δεν αφορά μόνο τη μείωση κόστους, αλλά κυρίως ζητήματα ασφαλείας, παραγωγικότητας και μείωσης του λειτουργικού κόστους και των διαδικασιών.

Πάντως, ο ίδιος παραδέχεται ότι στον ιδιωτικό τομέα έχουν γίνει αρκετά βήματα προόδου, καθώς πολλές εταιρείες έχουν βρει λύσεις στην ηλεκτρονική διαχείριση των λειτουργιών τους.

«Πρέπει να αλλάξουμε νοοτροπία»

Από την πλευρά του, ο πρώην Διευθυντής του Τμήματος Πληροφορικής της κυβέρνησης και νυν πρόεδρος του Κυπριακού Συνδέσμου Πληροφορικής, Κώστας Αγρότης, θεωρεί ότι το σημείο-κλειδί στην απεξάρτηση από το χαρτί είναι να αλλάξει η νοοτροπία του μέσου εργαζόμενου στο γραφείο, είτε πρόκειται για γραφέα είτε για διευθυντή. Σύμφωνα με τον ίδιο, η διαδικασία του εκσυγχρονισμού θα πρέπει να ξεκινήσει από πάνω προς τα κάτω, δηλαδή από τα διευθυντικά στελέχη, προκειμένου να έχει επιτυχία.

«Με την πάροδο του χρόνου και με την είσοδο στην εργασία ατόμων που έχουν γεννηθεί μέσα στην τεχνολογία και όχι “τεχνολογικών μεταναστών”, όπως είναι τα άτομα μεγαλύτερων ηλικιών, τα πράγματα θα μετασχηματιστούν πλήρως», τονίζει.

Ερωτηθείς αν η δημόσια υπηρεσία και οι ιδιωτικές επιχειρήσεις μπορούν να επιτύχουν πλήρη απεξάρτηση, ο κ. Αγρότης θεωρεί ότι είναι ένα ζήτημα που μπορεί και πρέπει να συζητηθεί.

«Δεν ξέρω αν η πλήρης απεξάρτηση είναι εφικτή, ωστόσο η δημόσια υπηρεσία μπορεί να λειτουργήσει με την ελάχιστη ποσότητα. Οι τράπεζες, λόγω της φύσεως της εργασίας τους, φαίνεται ότι είναι αρκετά πίσω σε αυτό το θέμα. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις όμως δεν βλέπω τον λόγο γιατί να χρησιμοποιούν χαρτί, δεδομένου ότι υπάρχει το cloud, με το οποίο μπορούν να απλοποιήσουν τις διαδικασίες τους. Επίσης, δεν περιορίζονται από τη νομοθεσία που διέπει τη δημόσια υπηρεσία», επισημαίνει.

Αλλάζει το εργασιακό μοντέλο

Πάντως, πέραν των γνωστών πλεονεκτημάτων, όπως η μείωση κόστους, η ασφάλεια και η διευκόλυνση των διαδικασιών, σύμφωνα με τον κ. Αγρότη, η

ψηφιοποίηση θα συμβάλει και στην υιοθέτηση του «ηλεκτρονικού γραφείου» και της απομακρυσμένης εργασίας, δηλαδή οι εργαζόμενοι να μην προσέρχονται στον χώρο της επιχείρησης ή της υπηρεσίας τους, αλλά να προσφέρουν την εργασία τους ηλεκτρονικά.

«Ειδικά οι νεότερες γενιές δεν χρειάζεται να βάλουν κοστούμι και γραβάτα και να πάνε στο γραφείο, να ανάψουν φώτα και θέρμανση και να σπαταλήσουν πόρους. Σε ένα αυτοματοποιημένο περιβάλλον, θα μπορούν να ανταλλάξουν αλληλογραφία, να έχουν πρόσβαση σε αρχεία και δεδομένα και να λάβουν αποφάσεις από το σπίτι τους ή την καφετέρια. Έτσι, η εργασία γίνεται πιο ευέλικτη, αλλά εξοικονομούνται πόροι και γραφειακοί χώροι», αναφέρει.

Αυξημένη ευελιξία

Μιλώντας στο Economy Today, ο Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ), Λεωνίδα Πασχαλίδης, συμφωνεί με τη γενικότερη εκτίμηση ότι η απεξάρτηση από το χαρτί για τις επιχειρήσεις είναι πέραν πάσης αμφιβολίας χρήσιμη και απαραίτητη.

«Χωρίς χαρτί αυξάνεται η παραγωγικότητα, εξοικονομείται πολύτιμος χρόνος, απαιτούνται λιγότεροι χώροι και παράλληλα προστατεύεται το περιβάλλον. Επιπλέον, ο ψηφιακός μετασχηματισμός επιτρέπει νέες μεθόδους εργασίας, όπως η δουλειά από το σπίτι, χωρίς τη φυσική παρουσία του εργαζόμενου, κάτι που δίνει ευελιξία», επισημαίνει.

Στην ερώτηση αν υπάρχουν εργασίες στις οποίες το χαρτί δεν μπορεί να αντικατασταθεί με την ψηφιοποίηση, ο κ. Πασχαλίδης εκτιμά ότι αυτές είναι εξαιρετικά λίγες, όπως περιπτώσεις στις οποίες χρειάζεται η φυσική υπογραφή, αλλά ακόμα κι αυτή η διαδικασία βρίσκεται στα πρόθυρα της ψηφιοποίησης με νέες τεχνολογίες.

Έχουν πέσει η εισαγωγή και η κατανάλωση

Την πτωτική τάση του χαρτιού παραδέχεται και ο Απόστολος Αποστόλου, Διευθύνων Σύμβουλος της Panhartico Ltd, μιας από τις μεγαλύτερες εταιρείες εισαγωγής και εμπορίας χαρτιού στην Κύπρο.

«Η κατανάλωση χαρτιού, τόσο στον ευρωπαϊκό χώρο όσο και στην κυπριακή αγορά, είναι πολύ πιο κάτω σε σχέση με το παρελθόν. Είτε μιλάμε για το χαρτί εφημερίδων και περιοδικών είτε για το χαρτί φωτοτυπικής, η μείωση πλέον είναι της τάξης του 5% τον χρόνο επί του όγκου παραγωγής. Αυτό οφείλεται και στη νέα τάση για χρήση λεπτότερου χαρτιού, σε σχέση με το παρελθόν», διευκρινίζει.

Υπολογίζει δε ότι το χαρτί φωτοτυπικής, με το οποίο η εταιρεία του προμηθεύει το δημόσιο, τα τελευταία 10 χρόνια έχει υποστεί πλήγμα της τάξης του 50%, μείωση που ο ίδιος χαρακτηρίζει ως «τεράστια».

«Παλιά, για κάθε μαθητή τα σχολεία χρησιμοποιούσαν δύο πακέτα χαρτί φωτοτυπικής τον χρόνο και σήμερα ίσως καταναλώνουν λίγο λιγότερο από ένα», προσθέτει.

Όσον αφορά τους λόγους μείωσης, ο ίδιος διαφωνεί με την άποψη ότι το χαρτί ρυπαίνει το περιβάλλον και αποδίδει την αρνητική τάση στην ανάπτυξη της τεχνολογίας.

Ωστόσο, υπάρχουν κατηγορίες χαρτιού που καταγράφουν αύξηση, όπως το χαρτί συσκευασίας, το χαρτί για φαρμακευτικά σκευάσματα και εκείνο που προορίζεται για σκοπούς υγιεινής (χαρτί υγείας, χαρτοπετσέτες, χαρτομάντιλα).

«Το χαρτί συσκευασίας ενισχύεται λόγω του online business, των αγορών μέσω διαδικτύου και των ηλεκτρονικών καταστημάτων. Για να σταλεί κάτι, θα πρέπει να πακεταριστεί. Αυτό δίνει μια νέα δυναμική. Όσον αφορά το χαρτί υγιεινής, αυτό δείχνει άνοδο σε παγκόσμιο επίπεδο», σημειώνει.

Blockchain

Ο Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας του ΚΕΒΕ, Λεωνίδα Πασχαλίδης, ερωτηθείς αν στον χώρο της ψηφιακής τεχνολογίας εγείρονται περισσότερα ζητήματα ασφαλείας, απαντάει αρνητικά.

«Πιστεύω ότι όσα θέματα δεν έχουμε λύσει ακόμα, θα τα λύσουμε στο μέλλον. Για παράδειγμα, η τεχνολογία Blockchain θα μας λύσει τα χέρια στην ασφάλεια. Ακόμα όμως κι αν υπάρχει κάποιο ρίσκο, θα πρέπει να το συνυπολογίσεις με όλα τα υπόλοιπα. Πού βαραίνει στο τέλος η ζυγαριά; Προσωπικά κάνω όλες μου τις συναλλαγές ηλεκτρονικά και δεν έχω αντιμετωπίσει κανένα πρόβλημα. Υπάρχουν λύσεις, ο κόσμος προοδεύει. Εμείς ως ΚΕΒΕ κάνουμε μια σειρά σεμιναρίων, τα οποία είναι χορηγημένα μέσω της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) και που σχετίζονται ακριβώς με τη μεταμόρφωση των επιχειρήσεων. Κατά τη

διάρκεια τουλάχιστον της εκπαίδευσης, οι συμμετέχοντες αντιδρούν πολύ θετικά. Το αποτέλεσμα θα το δούμε στην πράξη», τονίζει.

Από την πλευρά του, το ΚΕΒΕ έχει ήδη αρχίσει να μεταπηδά από την παραδοσιακή αρχειοθέτηση στο e-filing, ψηφιοποιώντας σταδιακά το σύνολο του αρχείου του μέσω σύγχρονων μεθόδων, κάτι το οποίο ο κ. Πασχαλίδης θεωρεί πλήρως απαραίτητο.

Πηγή: economytoday.sigmalive.com